

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

28 maart 2006

ONTWERP VAN DECREET

houdende de oprichting van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken,
Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
uitgebracht door de heer Jacky Maes**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Norbert De Batselier.

Vaste leden:

de dames Katleen Martens, An Michiels, de heren Wim Van Dijk, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Johan Sauwens, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Jan Verfaillie;

de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Francis Vermeiren;

de heren Norbert De Batselier, Jacky Maes, Dany Vandenbossche.

Plaatsvervangers:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Marie-Rose Morel, de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, mevrouw Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, Luc Van den Brande;

de heer Sven Gatz, mevrouw Vera Van der Borght, de heer Paul Wille;

de heren Patrick Janssens, Herman Lauwers, Marcel Logist.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;

de heer Jan Peumans;

de heer Christian Van Eyken.

Zie:

735 (2005-2006)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	4
1. Algemene situering	4
2. Krachtlijnen van het adviesstelsel	4
3. Samenstelling van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken	4
4. Taken van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken	4
II. Algemene bespreking	5
1. Tussenkoms van de heer Joris Van Hauthem	5
2. Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie	5
3. Antwoorden van de Vlaamse Regering	6
III. Stemmingen	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie besprak op 21 maart 2006 het ontwerp van decreet houdende de oprichting van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken.

I. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER GEERT BOURGEOIS, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA EN TOERISME

1. Algemene situering

De Vlaamse Regering wil parallel aan de herstructurering van de Vlaamse administratie, bekend als Beter Bestuurlijk Beleid, een herstructurering van het bestaande adviesstelsel doorvoeren. Er werd een kaderregeling uitgewerkt voor de uitbouw van een transparant, eenvoudig en doelmatig adviesstelsel inzake beleidsaangelegenheden.

Concreet werden een aantal essentiële beginselen inzake strategische beleidsadvisering verankerd in het decreet tot regeling van de strategische adviesraden dat op 9 juli 2003 in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd en dat op 18 juli 2003 door de Vlaamse Regering werd bekrachtigd en afgekondigd. Het decreet bevat een aantal generieke regels met betrekking tot de oprichting, de taakomschrijving, de organisatie en de werkwijze van de strategische adviesraden.

2. Krachtlijnen van het adviesstelsel

Volgende principiële uitgangspunten werden vooropgesteld met het oog op de herstructurering van het adviesstelsel: de primauteit van de politiek, de erkenning van de rol en de waarde van het maatschappelijk middenveld en de inbreng van onafhankelijke deskundigen. Het adviesstelsel moet de slagkracht van de Vlaamse overheid ten goede komen en moet dan ook oordeelkundig georganiseerd worden. In principe komt er één strategische adviesraad per beleidsdomein.

De bepalingen uit het decreet van 18 juli 2003 zijn van toepassing op het voorliggende decreet hou-

dende de oprichting van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken. Via het instrument van de strategische adviesraad voor het beleidsdomein Bestuurszaken wil de Vlaamse Regering zich in haar projecten van bestuurlijke organisatie en vernieuwing en in haar overheidsmanagement laten adviseren door een deskundig klankbord van bevoorrechte getuigen. Enerzijds kunnen ervaringsdeskundigen die in de praktijk betrokken zijn of waren bij projecten van bestuurlijke vernieuwing in de verschillende bestuursniveaus nieuwe initiatieven op hun haalbaarheid en/of wenselijkheid beoordelen. Anderzijds kunnen onafhankelijke deskundigen vanuit hun academische of beroepservaring dit vernieuwend overheidsmanagement vanuit een meer neutrale of wetenschappelijke invalshoek kritisch evalueren.

3. Samenstelling van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken

Omwille van deze opportuniteit is ook voor de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken gekozen voor een gemengde samenstelling. De Raad bestaat uit 14 leden, door de Vlaamse Regering benoemd voor een verlengbare termijn van 4 jaar. De Raad zal vier vertegenwoordigers tellen uit de lokale en provinciale besturen, voorgedragen door VVSG en VVP, en 10 onafhankelijke deskundigen, die aangeduid worden na een oproep tot kandidaatstelling. De Raad duidt onder de leden zelf een voorzitter en een ondervoorzitter aan.

4. Taken van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken

Inzake aangelegenheden die betrekking hebben op het beleid inzake personeels- en organisatieontwikkeling, ICT, e-government, wetsmatiging, facilitaire dienstverlening en vastgoedbeheer, binnenlandse aangelegenheden, stedenbeleid en inburgeringsbeleid heeft de Raad de volgende opdrachten:

- 1° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over de hoofdlijnen van het beleid;
- 2° bijdragen tot het vormen van een beleidsvisie;
- 3° de maatschappelijke ontwikkelingen volgen en interpreteren;
- 4° advies uitbrengen over voorontwerpen van decreet;

- 5° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over voorstellen van decreet;
- 6° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering;
- 7° reflecties leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota's;
- 8° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over ontwerpen van samenwerkingsakkoord van strategisch belang die de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest wil sluiten met de Staat of met andere gemeenschappen en gewesten, en over ontwerpen van Europese en internationale samenwerkingsakkoorden van strategisch belang.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Tussenkoms van de heer Joris Van Hauthem

De heer *Joris Van Hauthem* verwijst naar het advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur. Daarin wordt gesteld dat niet alleen de minister van Binnenlands Bestuur en de minister van Bestuurszaken een impact hebben op de Binnenlandse Aangelegenheden en de lokale besturen. Vanuit diverse beleidsdomeinen worden er immers planlasten aan de lokale besturen opgelegd. In artikel 4 van het ontwerp van decreet worden de taken van de adviesraad omschreven. In §1 is er sprake van wetsmatiging. Heeft die wetsmatiging ook betrekking op het verminderen van de planlasten? De spreker vermoedt van niet. Wanneer de minister van Cultuur of die van Leefmilieu een ontwerp van decreet indient dat repercussies heeft voor de lokale besturen, ontsnapt dat in feite aan het advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken.

De heer Van Hauthem stelt vast dat het voorliggend ontwerp een ontwerp van kaderdecreet is, terwijl het voorliggend ontwerp zelf al een uitvoering is van kaderdecreet, met name van het decreet tot regeling van strategische adviesraden. Hij is van oordeel dat er erg veel met kaderdecreten wordt gewerkt, waarbij de uitvoering aan de regering wordt overgelaten. Ter illustratie verwijst hij naar het Gemeente- en het Provinciedecreet. In het ontwerp staat dat er verplicht advies moet worden gevraagd over onder meer

samenwerkingsakkoorden van strategisch belang. Het is echter de Vlaamse Regering die uitmaakt in welke mate samenwerkingsakkoorden van strategische aard zijn. Ook dit lijkt de spreker een verregaande machtiging aan de Vlaamse Regering.

De spreker verwijst naar artikel 6 waarin staat dat de “onafhankelijke deskundige leden worden aangeduid na een openbare oproep tot kandidaatstelling”. Welke criteria zal de regering hanteren voor de aanduiding?

Ten slotte merkt de heer Van Hauthem op dat de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur soms ook een forum was voor de deelnemende organisaties die dan als belangenvereniging optraden. De spreker verwijst ter illustratie naar het advies van de Hoge Raad over het ontwerp van Gemeentedecreet. De VVSG gebruikte dan de Hoge Raad als middel om de belangen van de gemeentebesturen te behartigen. In hoeverre is men aan die problematiek tegemoet gekomen?

2. Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie

De heer *Jan Verfaillie* stelt dat de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur werd opgericht in 1999. De Hoge Raad kwam tegemoet aan een vraag die al lang leefde bij de lokale besturen. Reeds in de jaren 80 waren er voorstellen van decreet van gewezen volksvertegenwoordigers Cardoen en Van Keirsbilck om een Vlaamse Raad voor Gemeentefinanciën op te richten. De indieners waren van oordeel dat er steeds meer taken naar de gemeenten werden doorgeschoven zonder dat daarvoor de nodige financiële middelen werden voorzien. Die klacht wordt ook vandaag nog regelmatig gehoord. Die eerste initiatieven hebben uiteindelijk geleid tot het voorstel van decreet tot de oprichting van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur die een heel brede taakomschrijving meekreeg. De Hoge Raad heeft heel wat waardevolle adviezen afgeleverd.

De heer Verfaillie stelt vast dat de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur nu vervangen wordt door de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken. De adviesmogelijkheden van die adviesraad worden fors uitgebreid ten aanzien van die van de Hoge Raad. Behalve de aspecten van het Binnenlands Bestuur gaat het ook om de aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de minister van Bestuurszaken

vallen. Gelet op het feit dat de adviesraad zowel de bevoegdheden Binnenlandse Aangelegenheden als Bestuurszaken omvat, had de heer Verfaillie ook een aantal specifieke vragen willen stellen aan de minister van Binnenlandse Aangelegenheden. Die vragen hebben betrekking op zowel de samenstelling, de bevoegdheden als het functioneren van de adviesraad.

De heer *Norbert De Batselier*, commissievoorzitter, merkt op dat het voorliggende ontwerp van decreet een uitvoering is van het kaderdecreet tot regeling van de strategische adviesraden. Voor een groot aantal beleidsdomeinen werd de oprichting van een dergelijke adviesraad al goedgekeurd. Een ander element is dat de Vlaamse Regering een collegiaal orgaan is, zodat elke minister kan antwoorden op de vragen van de parlementsleden.

De heer *Jan Verfaillie* wil heel specifieke vragen stellen aan minister Keulen. Die minister zegt dat hij de belangen van de lokale besturen verdedigt, maar de lokale en provinciale besturen vallen terug van een vertegenwoordiging van 13 op 16 in de Hoge Raad naar vier op 14 in de strategische adviesraad. De gemeenten en provincies zitten dus fors in de minderheid in de nieuwe adviesraad.

De heer *Norbert De Batselier* doet opmerken dat de Vlaamse Regering in haar geheel dit ontwerp van decreet heeft goedgekeurd. De Vlaamse Regering is een college waarin alle ministers in dezelfde mate verantwoordelijk zijn. Men dient ook op te letten dat men geen onwerkbaar precedenten schept. De vraag van de heer Verfaillie impliceert immers dat elke minister die een ontwerp van decreet mee ondertekent op elk moment van de bespreking kan worden opgevorderd.

3. Antwoorden van de Vlaamse Regering

De heer *Geert Bourgeois*, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, merkt op dat de onafhankelijke deskundige leden conform artikel 6 worden aangeduid na een openbare oproep tot kandidaatstelling. De regering zal overgaan tot de aanduiding onder de personen die zich kandidaat hebben gesteld. Daarbij zal worden afgewogen in welke mate de kandidaten een deskundigheid hebben inzake de beleidsdomeinen die inhoudelijk onder de adviesraad vallen.

De minister stelt dat de bevoegdheid wetsmatiging een horizontale bevoegdheid is. Het is evident dat de adviesraad een advies kan geven over ontwerpen van decreet of besluiten van andere ministers voor zover die betrekking hebben op horizontale aangelegenheden als wetsmatiging, e-government, ICT enzovoort.

De heer *Joris Van Hauthem* verduidelijkt dat hij wenst te weten of de adviesraad ook adviezen zal kunnen verstrekken over initiatieven van bijvoorbeeld de minister van Cultuur of van Leefmilieu die consequenties hebben voor de lokale besturen.

De *minister* antwoordt dat een dergelijk advies door het decreet helemaal niet wordt uitgesloten. Het lijkt hem logisch dat de strategische adviesraad adviezen zal kunnen verstrekken over initiatieven inzake cultuur, sport, milieu enzovoort wanneer die gevolgen hebben voor de gemeentebesturen.

Inzake de vraag welke ontwerpen van besluit van strategisch belang zijn, verwijst de minister naar artikel 2 van het decreet van 9 juli 2003. Daarin wordt bepaald dat volgende ontwerpen van besluit van strategisch belang zijn: ontwerpen van reglementair of organiek besluit die uitvoering geven aan de inhoud van een decreet en door de Vlaamse Regering worden beschouwd als basisuitvoeringsbesluiten. Het gaat dus om een bevoegdheid die door de decreetgever aan de regering werd toevertrouwd.

Wat de samenstelling van de adviesraad betreft, wil de heer *Marino Keulen*, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, die situeren binnen het globale kader van het Beter Bestuurlijk Beleid. Het gaat hier om een strategische adviesraad. De bedoeling daarvan is dat men ruimer kijkt dan één segment of domein van het beleid en dat men enigszins onafhankelijk staat ten opzichte van het beleidsdomein in kwestie. Overigens heeft de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken niet enkel betrekking op het Binnenlands Bestuur, maar ook op e-government, stedenbeleid, inburgering, ambtenarenzaken, facility management enzovoort.

Wat de VVSG betreft, stelt de minister dat die in de toekomst evenveel inspraak zal hebben als in het verleden. Over elk decreet dat betrekking heeft op het lokaal bestuur zal de VVSG in de toekomst advies kunnen uitbrengen. Dat is structureel al zo verankerd. In het Comité C zit de VVSG vandaag al mee aan tafel als institutionele partner. Als er decreten met gevolgen voor de lokale besturen in het parle-

ment worden behandeld, wordt de VVSG (of de VVP als het gaat over de provincies) omzeggens automatisch uitgenodigd om gehoord te worden. De VVSG kan dus zonder problemen verder optreden als de spreekbuis van de gemeenten.

Met de strategische adviesraden is het echter de bedoeling om het beleidsdomein wat te overstijgen, om met een ruimere blik te kijken. Die oefening wordt voor alle departementen gedaan. Voor het beleidsdomein Cultuur bijvoorbeeld richt men zich tot mensen die voor heel die sector een visie kunnen ontwikkelen zonder dat zij rechtstreeks betrokken partij zijn.

Voor de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken worden 14 leden voorzien. Daaronder zijn er vier vertegenwoordigers van VVSG en VVP, twee deskundigen inzake inburgerings- en stedenbeleid, één persoon die vertrouwd is met het algemeen management en interbestuurlijke relaties, twee specialisten inzake ICT en e-government, één specialist inzake facilitair management en drie deskundigen inzake personeelsmanagement. De Binnenlandse Aangelegenheden vertegenwoordigen dus een belangrijk onderdeel van de adviesraad maar het gaat ook over personeelsaangelegenheden, stedenbeleid, inburgering enzovoort.

Het is dus geenszins de bedoeling om de VVSG te muilkorven of uit te sluiten. De VVSG heeft voldoende andere kanalen om aan bod te komen. De adviesraad moet de zaken op een langere termijn en in een bredere context kunnen bekijken. Het is in dat perspectief dat men de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken moet zien. De vijf partijen die in de regering zitten gingen akkoord met deze filosofie.

De heer *Joris Van Hauthem* stelt vast dat minister Keulen naar de commissie is gekomen naar aanleiding van de vraag van de heer Verfaillie. Hij meent dat hiermee een precedent werd geschapen. Als Vlaams Belang in het vervolg een specifieke minister wil vragen dan mag het niet afhangen van de vrijwilligheid of die minister al dan niet komt. Dat mag geen kwestie van meerderheid en oppositie zijn.

De heer *Norbert De Batselier*, commissievoorzitter, verwijst naar artikel 29 van het Reglement, waarin er sprake is van een volstreekte meerderheid van de stemmen om een minister te vorderen. De commissie moet het er dus mee eens zijn. Dat zal ook in de toekomst het geval moeten zijn.

III. STEMMINGEN

Artikelen 1 tot 13 en het geheel van het ontwerp van decreet houdende de oprichting van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken worden aangenomen met 7 stemmen bij 6 onthoudingen.

De verslaggever,

Jacky MAES

De voorzitter,

Norbert DE BATSELIER
